

ACADEMIA ROMÂNĂ
MEMORIILE SECȚIUNII ISTORICE
SERIA III TOMUL VIII MEM. 6

BRODNICII ȘI ROMÂNII

O PROBLEMĂ DIN VECHEA ISTORIE
A ROMÂNILOR

CU UN ADAUS DESPRE VRANCEA

DE

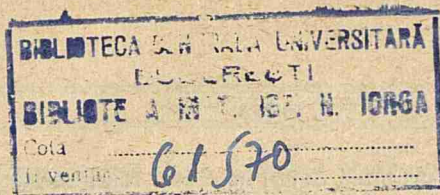
N. IORGA

MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE

CULTURA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI

1928

BRODNICII ȘI ROMÂNII O PROBLEMĂ DIN VECHEA ISTORIE A ROMÂNILOR

CU UN ADAUS DESPRE VRANCEA

DE

N. IORGA

MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE

Ședința dela 9 Decembrie 1927

I

Fără să se fi adaus peste măsură materialul, strămutarea istoriei Românilor în cadrul istoriei universale e de natură să aducă sau să apropie resolvirea multor probleme de ev-mediu românesc rămase nedeslegate sau deslegate numai prin romantice apropieri fără metodă și fără simț al împrejurărilor.

Chestia «brodnicilor» e dintre acestea.

Ei sunt pomeniți la Răsăritul așezării ardelene a Cavalerilor Teutoni — așezare căreia recenta comunicare a profesorului Rösler la Institutul sud-est european îi dă alt cadru și altă semnificație și pe care am intenția de a o relua în comparație cu opera Teutonilor în Locurile Sfinte și cu începuturile celei săvârșite în Prusia — în actul regal de donație nouă către Cavalerii Teutoni pe la 7 Maiu 1222 și în confirmarea lui de către Papa la 19 Decembre 1222 ¹⁾. E vorba de «Castelul Crucii», un Castel al Crucii, clădit, recent, de Cavaleri — Cruceburg, Cuzeburg, într'o variantă mai nouă: Cruceburg —, și de «un teritoriu care merge până la hotarele Brodnicilor», «*quae vadit usque ad terminos Prodnicorum*», «un teritoriu care se întinde de la hotarul aceluși castel până la hotarele Prodnicilor», «*necnon a termino ipsius castris terram quandam quae procedit usque ad terminos Prodnicorum*». Această «țară» e în

¹⁾ Zimmermann-Werner-Müller, *Urkundenbuch*, I, pp. 19-23.

afară de Carpați, de «Montes Nivium», cari mărgenesec jur împrejur vechea lor donație a Țerii Bârsei: «sicut montes nivium terram complectuntur eandem» (quae dicitur Borsa)²⁾. Ea se întinde pe de altă parte de la *indagines* — s'a definit acum în urmă termenul acesta ca zonă de siguranță — ale Almăjului («Almagie»), peste izvorul Bârsei, până la Dunăre («vadit usque ad ortum aquae quae vocatur Burza et inde progreditur ad Danubium», «in parte altera protenditur usque ad ortum aquae quae Burza vocatur et inde ad Danubium usque protendit»³⁾. Deci Dunărea la care se ajunge mergând dela izvoarele Bârsei mai departe, evident spre Răsărit.

Ediția Zimmermann-Werner nu cuprinde în ambele cazuri decât acest nume de «Brodnici», pe când aceia dată de Dreger, în *Codex*, de Fejér (III¹⁾), p. 422), de Schuller, în «Archivul» săsesc, și reluată și de Deutsch și Firnhaber, *Urkundenbuch*, I, p. 19, ediție reprodusă în Hurmuzaki, I, a actului papal, are, cu deosebire și în ce privește ortografia mai multor nume, în loc de «Prodnici»: «Valachi», — adevărat într'o formă pe care n'o întrebuiința cancelaria regală, obișnuită ori cu forma maghiară: «Olati», «Olaci» ori cu cea francesă: «Blaci». Versiunea aceasta e luată după un copiaru de la începutul secolului al XV-lea, al cărui autor propune deci cea dintăiu identificare a Brodnicilor cu Românii. Și mai jos, de altfel, când e vorba, în actul papal, de «Blachi», Românii din Ardeal, puși alături de Secui, prin a căror țară, a amândurora, au a trece Cavalerii, copia are: «Valachorum».

Acești Brodnici, așezați dincoace de Carpați, pe o linie plecând de la izvoarele Bârsei, sunt numiți cu un nume străin, slav, care nu poate fi decât împrumutat de la o obișnuință, mai mult: dela o *cancelarie* slavonă.

De la început, de când Onciul a luat în cercetare cele mai vechi izvoare relative la partea întunecată a istoriei noastre, Brodnicii ruși au răsărit în mîntea cercetătorilor. Și Radu Rosetti, în studiul său asupra Brodnicilor, în *Revista Nouă*, III (p. 50 și urm.), se gîndește la dînșii. Informația «letopisetului lui Ipatie», adus înainte de Onciul și în *Originile principatelor* (p. 232), — Rosetti recurgînd la povestirea, basată pe acest izvor, a lui Caramzin, în «Istoria Rusiei» —, dă asupra lor aceste știri. În 1147 participarea lor la lupta de pe râul Oca între cneazul Sviatoslav,

¹⁾ *Ibid.*

²⁾ *Ibid.*

fiul lui Vladimir, ajutat și de Cumani, și oamenii din Viatka. În 1224 prezența lor în bătălia de pe râul Calca în rândurile Tătarilor contra Rușilor: rolul lor a fost în acest războiu așa de mare încât Voevodul Ploschinia a fost pus să facă Rușilor jurământul, pe care pe urmă l-a călcat. Caramzin vedea în acești oameni niște înaintași, ca locuință, origine, fel de traiu și sistem de luptă, ai Cazacilor de la Don, funcționând în luptele din aceste părți, ca un fel de *grandes compagnies* autonome. El nu li atribuie, ca alți Ruși, un caracter rusesc.

Din potrivă, pentru Onciul ei sunt Români, și Voevodul lor după dânsul a trebuit să se cheme Ploscânea¹⁾.

Această ipotesă *nu* se poate susține. Dacă în veacul al XII-lea încă ar fi fost o organizație românească în stare să ducă așa de departe lupte, când cu Turanienii, când alături de Turanieni, jucând și un rol ca al lui «Ploscânea», evident că am fi avut de multă vreme o formă politică determinată în regiunile Moldovei, unde ea apare abia la jumătatea secolului al XIV-lea. Trebuie lăsați de o parte deci acești Brodnici, al căror nume va fi avut sensul derivat de «pribegi» pe care-l menționează Onciul și a căror asemănare cu Cazacii Donului se poate menține.

Rosetti credea însă că Români din actele de la 1222, aceiași cu Brodnicii de la Oca și Calca, sunt aceiași și cu *Bârladnicii*, cari evident că nu mai sânt oamenii lui Ivanco Rostislavovici, cu diploma lui dela Bârlad, dar, pe basa letopisețelor ca și a «cântecului lui Igor», care miroasă de departe a fabricație din epoca romantică, ar fi dominat, într'un moment al rătăcirii lor, orașele dunărene. *Aceste orașe sânt o simplă amintire a stăpânirii în secolul al X-lea a lui Sviatoslav la Silistra*. Bârladnicii, în acelaș sens ca Brodnicii, mercenari supt câte un căpitan de aventură ca Ivanco, se întâlnesc în letopisețele rusești citate de I. Bogdan în studiul său asupra «Diplomei bârlădene»²⁾. Amintirea lui Sviatoslav a putut duce cândva pe Ivanco, cum spune izvorul rusesc, la Dunăre ca să prade ca pirat și să împiedece pescăria care se făcea acolo pentru Haliceni — un subiect de cercetat și de pus în legătură cu perpetuarea neîntreruptă a pescăriilor dunărene, aici la Chilia ca și la Celeiu —, ca unul care era să moară la Salonic. Dar de o *stăpânire* de Bârladnici în aceste locuri nici vorbă nu poate să fie. Bogdan o văzuse, de altfel, destul de limpede.

¹⁾ V. și articolul lui despre Brodnici în *Enciclopedia Diaconovici*.

²⁾ *An. Ac. Rom.*, X, p. 95 și urm.

El răspinge însă părerea lui Pič că «Berladnicii» erau simpli vagabonzi, dovedind filologic că numele lor înseamnă «oameni din Bârlad». Cu dreptate el se întreabă însă dacă a fost un singur «Berlad», Bârladul nostru, a cărui existență ca oraș ar fi lăsat urme vechi și *ar presupune o întreagă organizație politică, prin nimic dovedită*. Totuși, ca să admită la urmă Bârladul din secolul al XII-lea. Că un Țigan dela 1446 se chema Bârlad nu e de mirare: avem a face cu un nume turanic, ca și în Tecuciu, în Covurlui, și în rădăcinile turanice trebuie să i se caute sensul. Incercarea dibace a lui Bogdan de a deriva numele din slavonește nu-mi pare întemeiată.

Cred că și Bârlădenii de la 1100, cu cnezii lor cu tot, trebuie lichidați ca și *Bolochovenii* din Galiția, al căror nume n'are nimic a face cu Românii¹⁾.

Rămâne însă identificarea Brodniciilor cu Bordonii dintr'o cronică bizantină²⁾, cari, alături de Cumani, luptă contra Bizantinilor pentru «Bizanțul» vlaho-bulgăresc al Asăneștilor.

Oameni de vad, în părțile dunărene, Brodnicii nu pot fi căutați decât la vadurile dobrogene și basarabene ale Dunării și marilor ei afluenți, acolo unde e vadul de la Isaccea, marele vad, vadul de la Măcin, Vadul-lui-Isac pe Prut, Vadul-lui-Vodă pe Nistru. Ei îndeplineau aici și funcția pe care, pe vremea Avarilor, Bizantinii o atribuie la Dunărea vestică așa numiților *vaŭtai*.

Numele lor, *de cancelarie* — cum am spus —, trimete însă la o *organizație*. Aceasta însă o avem. Ana Comnena, scriind după moartea lui Alexie, părintele ei († 1118), ni-a transmis existența formațiunilor drăstorene și dobrogene ale lui Tatul, Sestlav, Chalis și Saccea³⁾. Ordinea Comnenilor păstrându-se la Dunăre în tot secolul al XII-lea, nu e de mirare că acest Stat exista încă pe la 1200. Vlașca și Vlăsia-i păstrează numele slavon, și d. Mehedinți îmi sugerează că satul Voloșcani, de la Voloșca, de la Vlașca, pe linia arătată de documentele ungurești, către Milcov, a Țerii Brodniciilor, ar putea să amintească aceiași Vlașcă.

Ceia ce se indică aici nu e o simplă ipotesă: e punctul la care duc atâtea drumuri a căror linie de metodă dreaptă nu se poate tăgădui.

Adaug că individualitatea acestei regiuni mijlocii s'a păstrat. Ea a fost în secolul al XIV-lea pe jumătate țara lui «Demetrius, principe

¹⁾ V., ultima oară, Onciul, *Originile Principatelor*, pp. 88, 238.

²⁾ După Uspenchi, Onciul, *l. c.*, pp. 89, 338.

³⁾ Iorga, în *Rev. Istorică*, V, p. 103 și urm.

Tartarorum», pe jumătate, peste Genovesii de la Chilia și Cetatea Albă, a lui Dobrotici, apoi a Domnilor munteni, *Basarabia* lor de la Silistra la Vicina, iar pe urmă principatul sudic al lui Ștefan și Alexandrel, urmașii lui Alexandru-cel-Bun, ultima amintire trăind în Țara-de-jos a Moldovei.

Brodnicii apar în forma «Brodnic, terra illa vicina» și anume cu Cumania, teritoriu de cucerit pentru catolicism, și în brevul din Iulie 1227 al Papei Grigorie al IX-lea ¹⁾. Tot lângă Cumani, dar deosebiți de Ruși (Rutheni), apar Brodnicii în scrisoarea lui Béla al IV-lea către Inocențiu al IV-lea ²⁾, «infidelitatea» lor fiind, ca și aceia a Rușilor, numai față de forma latină a creștinismului ³⁾. Regele pretinde că înainte de năvălirea Tătarilor țara Brodnicilor îi era supusă lui, iar acum ascultă de Hordă ⁵⁾. De fapt, *prin Hordă s'a isprăvit această formațiune politică de la gurile Dunării, care trăie cam un veac și jumătate.*

II.

S'a propus a se vedea în «Brodnic» Vrancea. Identificarea, părăsită și de propunătorul ei, nu se poate menține. Dar prin Vrancea se trecea la Brodnici, și ea poartă semnele vechimii ei. Să-mi fie îngăduit a mă ocupa de dânsa, în urmărea acestei comunicări.

Regiunile în care s'a păstrat vechea vieță patriarhală de «Romanii», pe care Statul, «Domnia» le-a înglobat fără a le nimici, și abia transformându-le, încep să iasă la iveală.

Dacă n'avem încă nimic despre Chigheciul de la Prut, în schimb prin *Documentele Ristriței* ale mele și prin *Documentele câmpulungene* ale lui T. V. Stefanelli cunoaștem Câmpulungul bucovinean. Cel muscelean cu Dragoslavele lui ni-a fost relevat prin cele două volume ale lui Șt. Tuțescu și părintelui Răuțescu, fără a mai vorbi de publicația, care n'a intrat în comerț, a d-lui Băjan. Valea Teleajenului și Chiojdurile și-au vădit tainele prin acte publicate de mine într'o broșură separată, în «Buletinul Comisiei Istorice» sau în «Revista istorică», în Codrul «Cosminului».

¹⁾ Hurmuzaki, I, p. 182.

²⁾ *Ibid.*, p. 260.

³⁾ Observația o face d. Motogna, în articolul *Brodnicii*, *Rev. Ist.*, VIII, pp. 55—62. *Ibid.*, IX, pp. 119—20.

În sfârșit, după grupul de mărturii vrâncene apărut anul trecut în «Buletinul Comisiei Istorice», colegul meu D. Gusti, organizatorul activei și răbdătoarei cercetări în munții Vrancei, îmi pune la dispoziție un însemnat număr de zapise locale, mai mult din Neruja, prin care putem privi mai adânc în această vieță de un caracter așa de particular.

Ciobanii aceștia, cari de la un timp fac și ceva agricultură, apar de la început cu *bătrânii* lor de pământ, dintre cari câte unul poartă numele de *badiu* (și *bade*, *bădiță* e terminul cu care-și vorbesc). Acești bătrâni (împărțiți în «frați»), cari și-au transmis numele urmașilor, se cheamă foarte pitoresc: Catoca, Bărcare, Răbega, Gogoriță, Glavanu, Bodiu, Tatu, Lalu, Solomon, Antimir, Bulat, Covrig, Bucur, Mereuță, Scărcea, Dănilă, Moțuc, Dudu, Păun, Mărtan, Căluian, Piciorgros, Peticu, Bulete, Burcă, Hurjuiu, Lupașcu, Crețu, Cilmac, Tulache, Hărcan, Simionilă, Luzica, Vâlcă, Gușăilă, Tuvencu, Ciută, Moisă, Vărtu, Burciu, Mircas, Bălănuță, Oțelea, Vătreș, Miclu, Sârbu, Mohorea, Pomană, Murgu, Precop, Țandără, Jidea (de la Jid), Budu, Măndruț, Lăbunț, Ciută, Hăruca, Bătcă, Hușcă, Bușilă, Măciucă, Găină, Boceica, Gheba, Doban, Coman, Frăsin, Stăruială, Tătaru, Panțis, Frățilă, Dăntăș, Răduță, Albinaș, Balica, Dochiu. Câte unul amintește o profesiune: Coșonaru, Cofănea, Șindilaru, Blănaru, Cărbunaru, Cojocariu, Faur. Ori un loc de origine: Ungurean, Măceanu. Adesea, amintire a eredității de pământ prin femei, caracteristicele nume terminate în *-oiu*: Cătrinoiu, Dăntoiu, Ștefănoiu, Vădănoiu, Dobrotoi, Floroiu, pe lângă femininele corespunzătoare: Gaftoana (Gaftoia, ca în Banat: Imbroane, Grecoanea, Turcoanea). Ele corespund unor pronume ca: al Tomulesăi ori Anghelușă. Pronume ca Botezat întăresc părerea mea despre sensul lui Botezatu în genealogia lui Alecsandri: catolic convertit.

Când ni-i arată documentele noastre, deci la începutul secolului al XVIII-lea, ei sunt și industriași. Din mâinile lor ies șindile, și două sate poartă numele Șindilarilor, dar și bate ciobănești, coafe, *împistrite* și simple, *albe*, cu capac și fără, cofe cu cercuri și «cu țigă», șiștari, putine, și «mijloace» (n-le XIV, XL). Se face și comerț cu câte un Turc de la Dorna ori de la Galați. Se constată relații cu Craiova, unde se duce săul (no. XVII). Nu lipsesc ciubotari ș. a. (no. XVI).

Afaceri de bani se întâlnesc de pe la jumătatea secolului al XIX-lea: moșii zălogite pentru un împrumut de bani și baniți de «păpușoiu» (no. XVIII), — și se pomenește «dijma moșiei» (*ibid.*).

Ei, acești «răzeși», «moșinași», sânt însă și agricultori. Cutare zapis nepublicat aici vorbește de «secătura făcută cu toporul din codru mereu cu mâile sale». Secătura, locurile săcate, — de unde: *a săcaturi* — corespunde aici «runcului» din părțile dornene, unde iarăși *ar trebui o întreagă operă de explorație științifică, din sat în sat și din casă în casă*. Totuși, pe lângă câte un «zmărc» neutilisabil, se păstrează terenul de păscut, *frunza*, vitele, oile mai ales, fiind îndreptate cu deosebire spre munte — *suirea oilor în munte* —, cum e Lăpușul (no. XXXIX). Sânt locuri de cosire, «bez tufe» (no. XXII), locuri «îmbrăcate cu rădăcini de pădure» (no. XXVIII). Dar unde se face întâiu ogorul se zice: «*stârp*» (*ibid.*). Une ori se pomenește și o «fugitură» (no. XXVIII) sau *curătură* (no. XXXIX). Se fixează hotare, de Vornic, «cu brazda în cap» (no. IV). Se vorbește, târziu, de «muncile» puse de ingineri. «Locurile de islaz» sânt osebite cu garduri (no. XXXIX). Unii n'au casa pe *ciovârta* lor, și pot fi mutați de vecini (no. XVI). Căldările de rachi nu lipsesc în statistica unei gospodării (no. XIX). La vânzări și aici e o datorie «a se întrebă toate neamurile și ficiorii și ai săi răzăși», ca să se vadă dacă «se ivesc ca să sprijinească» (no. XXXII).

Administrația e cea străveche, cu *vornicelul* și cu *paznicul*, cu *nămesnicul*, cu *bătrânii*, martori. Satul e solidar față de Domnia represintată întâiu prin *vornici* și prin *starostele* de Putna, la hotar, apoi prin câte un *privighitor* sau *sub-prefect*, cu aceleași îndatoriri ca ale înaintașilor cu alt nume. Ei par a fi «vichilii vrânceni» (no. XIII). Unele rosturi le îndeplinește câte un *mazil*. Pușcașii apar și aici, plăieșii (v. no. XX).

Ceia ce se cere de la Vrancea e ce se numește mai târziu «cheltuiala Vrancii», pe care o socoteală din secolul al XIX-lea o înseamnă așa: «5 lei de falce și 3 lei la cap». Muntele are o «aruncătoare», din care se scot anumite terenuri (no. IV). Șindilarii sau alții cari «șed în Vrancea» sânt supuși birului și li se face cisla la șferturi, cu «izvod curat, pe fieștecine câți bani i-au ajuns», «încărcându-se» cu ei «satele pe unde șed», dar după «dreptate», de frica «urgiei» (no. X). Lângă «bir» sânt însă și alte havalele» (no. XXIII). Une ori, lumea plătește la «pungile» cerute de împrejurări extraordinare (no. XI). Pentru aceste casuri se caută un «strângător», care poate fi preot (no. XII). Mazilii dau «banii treptelor» (no. XXVII). Sătenii «se globesc» unii pe alții (no. XXX, IX).

Une ori, ca în 1829, oamenii sânt trimeși pe la Agiud la Sculeni, ca să ridice «țuhalii», lăsați acolo, ai Rușilor (no. XV).

Câte ceva se cunoaște din viața de familie. Copilului mai mic i se lasă ceva: o falce mai mult în cutare cas. Fiul, nepotul rămas până la urmă *grijește* pe mort cu grâu, ceară, oi, câte un cârlan, vedre de vin, îi «poartă prescurele», dăruiește la săraci «cămeșui» și câte «o păreche de ȋtari» (no. II). Moșia nu se poate da la logodnă fetei de măritat, căci au dreptul să se opuiе fiii și nepoții (no. IX). De altfel, în diata ei, Măriuța, văduva lui Tănase, spune limpede că «ea n'a ținut nimic din moșia părintească fără numai frații ei», așa încât «ficiorii să-și caute cu frații ei, să-și ia partea din moșia ce se cuvine». Ea însăși a «ținut» doar «o bucățică de moșie», dată de părintele ei «de pomană», «iar nu de la părinți» (no. XXVI). Odată, în pragul zilelor noi, se întâmpină o femeie bătută de soț pe care tatăl o îngrijește, începând cu «înpărtașirea» la preot, ca să urmeze cu «jumătate ocă rachiu» (no. XXXVIII).

Ca moravuri, se văd femei bătute cu nuiiele, care au venit noaptea la casă străină, supt cuvânt de a-și căuta furca, dar bănuite de «furțișag», și se pierde o «pușcă cu parali». Se face pără că soția cutăruia «ar fi fost o noapte în petreciri cu ibovnicelu ei», dar se dovedește că în casă era și un musafir, «negușitor brăilean» (no. XLI).

Toate acestea trebuie să dea gustul de cercetări nouă.

I¹⁾.

[C. 1750.]

Fălci	prăj.	palme		
I	36	16	Bihmeții	} Toți nepoți, stră- nepoți badiului Din Ogiu Vrancean.
I	36	16	Citarii	
I	36	16	Poparii	
I	36	16	Buturea	

(V⁰.) Cinst. mâna dumisale logofătului Panfile Popan cu plecăcuni.
(Și o altă inscripție ștearsă).

II.

* Adică eu Toma, murindu unchiu meu Jitea, și eu l-amu grijit, și la grija lui o sută cincizeci ocă de grâu, una ocă ceară, cinci oi, un cârlanu, trei vedre de vinu, prescurele i-amu purtat, o cămeșuie, ... o păreche de ȋtari.

Eu am scris, preotul Ion ot Spulber, leat 7227.

¹⁾ Bucățile reproduse după copiile misiunii Gusti sânt însemnate cu un asterisc.

III.

(Copie.)

Însămnari de împărțirea Podurilor din Nerej, ce sânt săcături din Podul din ȝos piste Părăul Adăncu, cum arată în ȝos; leat 7275, Iunie 22.

Funii. Și funie de 10 stânjăni, stânjănul de opt palmi.

20 funii. Începându-să din malul părăului, s'au dat pi cei patru bătrâni mari ce au descălecat la acest loc, cari sânt în ispisocul domnesc.

33 funii s'au aflat săcați din codru mereu de Spulbăr cel bătrân și de fi-
 11 funii din sus pe lângă otașnică, și Dăntășăștii 22 din ȝos pe lângă un
 părauț, și funiile în cè d'intăi calcă până aproape di Zăbala, și, suindu-ne
 în Podu de-asupra, s'au dat funiia Dăntășăștilor păra în zarea muchii.

10 funii, lui Andrii Mihul cu nepoților lui, însă și acè dacă ar hî săcat
 dintr'o săcătură ce au luat-o tot acel Mihul cu brazdă în cap, când au hotărît
 Căbăr vornic, și din săcătura lui Andrii Mihul iarăș s'au dat

20 funii, iar pe cei patru bătrâni lor; aşăşdirea și pentru codru ce au bun și
 săcat s'au hotărât de cătră toți răzășii să nu li să săci, ca unie dintre alți bătrâni
 nu să află săcați, și dintre aceste să facă pricinile, și cine va mai săca de acum
 înainte să rămăe iar pe cei patru bătrâni lor.

Din poronca dumnealui Feodorache biv Vel Comis și dumnealui Grigori
 Vornic di Vrancea fiind rânduit, am împărțit aceste Poduri împreună și cu
 răzășii, și s'au împăcat.

Iscălit: Cărste Burcă.

(Copie.)

Din poronca dumnealui biv Vel Comis Feodorache, staroste, și a dum-
 nealui Gligori Vornic di Vrancea, fiind rânduit, am împărțit săcăturile
 din Nereju piste părăul din Podul din ȝos: i s'au dat Dăntășăștilor 22 funii,
 însă douzeci și dou, și fuine de 10 stânjăni și stânjănul de opt palmi pe din
 ȝos de 11 funii a lui Spulber, și, fiind și răzășii față, s'au învoit să stăpă-
 nească în paci.

Iscălit: Cărstea Burcă.

IV.

† Adică noi Vrăncenii dat-am adevărat zapisul nostru la mână lui Ion Mă-
 čucă pretru o săcătură din Țipău, din șasul Țipăului vechi de multu, bătrân,
 și cu groapa de la lac, și cu groapa cielaltă dispre Țipău, precum ca să știe
 că această săcătură este scosă din aruncătoare muntelui: or la ce sat să va
 arunca muntile, să n'aibă trebă cu săcătura măi sus numită, fiindu-că este
 scoasă din aruncătoare muntelui. Iară semnile locului aceștii săcături sânt:
 sadi (*sic*) la lac și în deal multe la deal până supt vârful Țăpăului, și di supt
 vârful Țăpăului iar în multe, și multe la vale, și în capul muchii la vale în
 chiatră, și în cu meziș până în botul răpii cei lungi, și din răpa că lungă până în
 ceia răpă în dial, și din răpă aceia la deal, zarea muchii la deal, până
 unde s'au început. Și aceste sem[ne] are această săcătură cum arată în sus, și
 s'au hotărât și la împărțire munților, și s'au scos afară din trebuința munților

ca să o stăpânească Ion mai sus numit în pace. Și pentru mai adevărată credință ne-am iscălit mai ȝos ca să să crează. 1778, Av. 9.

Eu Neculaiu Tuvenc, nemesnicul ot sat Poiană, martur.

Eu nemesnicul Petre ot Valea Sărată, martur.

Eu nemesnicul Ștefan Cătă din Colac, martur.

Eu nemesnicul Neculaiu Blănarul din sat Vidra, martur.

Eu nemesnicul Vasile ot Găurile, martur.

Eu nemesnicul Gheorghită din Spinești, martur.

Eu nemesnicul Ion Dascalu din Negrilești, martur.

Eu nemesnicul Toader Tocane ot Neruja, martur.

Eu nemesnicul Toder Precup ot sat Nerej., martur.

Eu Luca din Bărbești, martur.

Eu Ion Murgu ot Spinești, martur.

Și am scris eu dascalu Ion cu zisa lor.

V.

Adeverință.

Eu Stoica Spulbăru am dat aastă adeverință a mè la mână lui Costandin Măcucă și frati-seu Păun, că am primit cinci lei pe o falce moșii săliște di ăngă Vale Largă, pentru scotere moșii de la Roznovanu. 1778, Avgust 7.

Eu nemesnic Stoica Popa din sat Paltenul am primit patru lei di la Costandin Măcucă și frati-său Păunu pentru o falci săliște di lângă Vale Largă, cheltuiala moșii cu legera (= alegerea).

Eu nemesnic Neculai, sat Poiana.

Eu nemesnic Petre, sat Valea Seri.

Eu nemesnic Ștefan Cătă din Colac.

Eu nemesnic Neculai Blănaru, sat Vidra.

Eu nemesnic Vasăle ot Găurile.

Eu nemesnic Gheorghe Țăban, Spinești.

Eu nemesnic Ion Da[s]calu, Negrilești.

Eu nemesnic Toder Pomană din Neruja.

Eu Luca din Bărsăști.

Eu Ion Murgu, Spinești.

Eu Toder Precup din Neruju.

VI.

Din porânca dumisale Spat. Iancu Razu, staroste de Putna, fiind rânduită să mergu la satul Nereju să hotărâscu o moșie ce să chiamă în Pod din Părau cel adâncu în ȝos, ci au pricină Căcăreză cu neamu lui cu Todiru Danțăș, arătând Toader Căcăreză din preună cu neamu lui cum că cade Toader Danțăș pe parte lor, și din poronca dumisale starostelui amu mersu la fața locului, și am strânsu pe toți moșinașii, atât bătrâni, cât și tineri, am cercetat pricina de amărunt, având și carte de blestemu Toader Căcăreză asupra

celora ci cad pe parte lor, cum și pe cei ce or ști și n'or arăta; care carte am cetit întru auzu tutulor, și neme nu s'au dat ca să știe că-l năpăstuește cineva pe parte lui, cât i s'au vinet [după] hotărâre ci au făcut logofăt Cărste Burcă, fiind orânduit de dum. starostele Theodorache biv Vel Comisu i de dum. Grigori Vornecu de Vrance la let 7275, Iuni 22, și, mergând la fața locului, au strânsu pe toț moșinașii ș'au măsurat moșie și au stălpit-o, făcându-le parte pe frați, adică pe cinci frați, și ce au rămas din patru bătrâni de frate, câte opt funii, și funie câte de trii stânjeni, și stânjănu de opt palme dom-ești. Și de atunci au stăpănit toți părțile până acuma după împărțala ce le'u făcut Cărste Burcă. Iar acuma di iznoavă s'au sculat asupra lui Toader Dănțeș, zăcând că cade pe parte lor. Mergându înpreună cu toți moșinașii după poronca dumisale Spăt. Iancu, am cercetat, și tot după cum au fostu hotărâre cê de'ntăiu am găsat și eu că în parte ce este a lui Toader Căcărează, ci i s'au vinit la împărțală, nu cade nime pe a lui, dar el înblă rău și făr de nicio rânduială, numai îi învațat ca să supere pe cicalați moșinași, mai ales la vreme lucrului. Și, fiind hotărâtă moșie ačasta și cercetată și anul trecut de dum. Vornec de Vranča Radu Băleanu, și pentru ačasta am dat și eu ačastă carte de întăritură la mâna lui Toader Dănțeș, ca, de s'ar mai scula Toaderu Căcărează asupra lui Toader Dănțeș¹⁾, să nu i se mai țai în samă.

1784, Iunie 10.

Și, cându s'au făcut ačastă cercetare, ne'mu întâmplat față și noi care mai jos ni vomu iscali:

- † Eu nimesnicu Ion Murgu ot Spinești.
- † Eu nemesnic Toader Pricop ot Năruja.
- † Eu Gheorghită Cojocar ot Spinești.
- † Eu Acsănte Dănilă ot Bodești.
- † Eu Lazăr Bușilă ot tam.
- † Eu Răduț Mărtoiu ot Dealu Paltenul.
- † Eu Dumitru Măcucă de la Spulberul.
- † Eu Ștefan Spulbăr ot Nerej.
- † Eu Nicule ot tam.
- † Eu Ion Spulbăr ot tamu.

VII.

Dat-am țidulă la mâna lui Toader Căcărază precum am ales parte lui Toader Căcărează din moșii lui Spulber în Podul de-asupra, șase prăjini în curmeziș, alături cu Dănțăș, până apa Zăbalei, iar în Săcătura din gios i s'au ales parte lui zece prăjini, dar zece prăjini i s'au dat pentru că ar fi muncit mai mult el din vale până în zare muchii, tot din parte lui Toder nemesnicul Spulber, i Răduță Martoriu, i Ion Măciucă, i Ion Căntace, i Ștefan Spulber.

1786, Mai 23.

Și am scris eu, preotul Părvu, cu zisa lor, și noi acești oameni am făcut den poroncă dumisale Vornecului de Vrance.

¹⁾ De aici lipsește originalul până la a doua iscalitură.

VIII.

Adică noi bătrânii de Bodești i de Păulești, dinpreună cu nemurile noastră, care mai josu să vorū iscăli, dat-amu zapisulū nostru la mânia lui Ionū Măcuță și a lui Costandin Măciucă, Toaderū Măciucă și a lui Ștefan Spolbăru i Sămionū Sūpulbărū i Cosūma Măciucă și a Tomi Hărcanu și Ion Răduță și a loi Sitanu Răduț, precum să știe că le'm vândutu moșie Tojanu. Anume se știi semnele per [un]de sintu. Din susu răpa Bezarilorū și multe în josu până în Chee Fedigului, părau Tojanului la valie până în Zăbală, Zăbala în susu, iar până în răpa Bezariloru. Și ne datu pe acē moșai mai susu numită 250 lei, adică doo sute cinzeci lei, și amu dat-o acestoru ominai mai sus numiți, ca se le fii lorū ocină și moșie în veci, neclătită, lorū și fićoriloru lor, și nepoților, căți Dumnezeu ai va dăruī. Și, cāndu s'au făcut acestu zapisu, s'a întāmplat molți omini bătrāni și tineri cari mai josu să vor iscāli. Luna lui Sātemvrii în 26 zāli, velet 7307.

Eu Mihaiu Benim, vānzātoru.
 Eu nomesnācul Luca ot Bārsāști.
 Eu Ștefanu Tuvene, ot satul Poianā.
 Eu Ion Murgu cel mare.
 Eu Marin ot Coza.
 Eu Mihaiu Lazār am —.
 Eu Ene Bātcā.
 Eu Lazorū Bușilā.
 Eu Ștefanu nomesnāc ot Nāruja.
 Eu Ion Grosu.
 Eu Soare Grosu.
 Eu Ivanu Hiușcā.
 Eu Ion Giușcā
 Eu Ion ...uture.
 Eu Constantin Cheroiu ot Bodești.
 Eu ... ot Sānești.

Și am scrisu eu din nou diaconu Pavāl cu zisa (*rupt*), și cheltuialā s'au cheltuitu 30 [lei].

IX.

*Adică eu uncheșu Toma Budu cu soția mea Năstāsia luām scrisoare di la gine-rii noștri anume Stanciu și Vasāle și Ion cā la logodna lui Avram nu au vrutu să deie pe Māriuța, precum s'au datu scris dimpreună cu numiții de sus, ca să fie mulțāmiți cu zāstrea cātā le-am datu, cā moșia nu avem să le dām, să nu fie supārare feciorilor noștri, nici nepoților. Și pentru credința dām aceastā, cātu și de strānepoții (?) noștrii să nu fie supārați, măcar cā și cele nemāritate de moșie nu am să le dau. Și ori la ce vornicu să va arāta, să se ție în samā aceasta; cā cine să va scula să o strice, să fie supt blāstāmulecelor 300 sfinți pārinți.

Leat 1802.

Făcut de mine, preotu Ion Nichita, să fie legați.

Eu Pavel Popa, față.

Eu Toader Stan, față la aceasta.

X.

*De la stărostie.

Către Ștefan Bălan ot Nereju și către nemesnicu Soare.

Fiindcă sătenii din satul Șindilarii-de-sus, ce șed în Vrancea, își dau banii cu Șindilarii-[de-jos], să se așeze care unde șed în Vrancea, să-și dea birul lui. Pentru aceasta vă rânduesc să mergeți acum la satul Șindilarii și să stați la facerea cislei, șfertul acesta al patrulea, și pe drepti bani, iar nu pe alte încărcături, să se facă cislea tuturor după obicei. Și după facerea cislei să faceți izvod curat, pe fieștecine câți bani l-au ajuns, că cu acești bani au să se încarce satele pe unde șed. Să urmați dreptății, că să știți că sânteti în urgie, când nu veți urma dreptatea.

1808, Avgust 22.

XI.

Copie. Dovadă.

La pungile cerute cându s'au scos munți la cheltuelile prin înpresurare domnului Vel Vist. Eordachie Rusătu pi patru bătrâni: Paltinu, Nereju, Spulberu, Paltenu un bătrân, Nereju doi bătrâni, un bătrân Spulberul, n'au vrutu să dia cheltuelile la Lopușul de josu, nici parte de munte să n'aibă, ci numai Tojonu au răscumpăratu: pentru ačasta s'au datu ačastă dovadă spre a nu fi supărați care au răscump[ăr]atu. Deci dările la cheltuelile dări pungiloru însămnate: două Nerejul, una Paltinul, una Spulberul pentru Tojonu. Despre care este datu ačasta.

Iscălitul Vel Vist. Eordachi Rusetu, 1813, Iulie 10.

Sămnul peceții 1810.

XII.

Adecă eu Mihailu preot, fiindu strângătoru de bani moșii din stăpânire lui Iordache Rosătu, dau sinetul meu la mâna Radului Cabi celui micu, precum să fie știut că am plătitu la sporul lui Guncu u falce, tot la Ierdachie Rusetu. Și aceste fâlce sintu în Țipău cel micu, unde să hotărăște cu Gheorghee Temetul.

1813, Octv. 2.

XIII.

Copie.

După izvod de așezarea munților din anul 818, Mart 23, după carte di la D. Scarlat Căliman (*sic*) Voivod, din anul 1817, Dechemvrie 13, și cu carte de blăstăm de la preosfințit Mitropolit, învoindu-se între dănșii; însă:

210 lei parale. Analogul și muntele 210 lat și de jos 16 lei și jur 130 sat Nereju, cot Spulberu și Paltin, i s'au vinit, și ari să mai întoarcă cei ce se va cădea: 80 lei, și cinsprăzăci să rămăi pentru frunză.

185 lei. Analog și muntele o sută triizăci lei Chetrosu, și cinzeci și cinci fruntea cea mari a munțișoarilor i podu sat Valea Sării i Podurile, potrivindu-se întocmai răuțul (*sic*), frunză.

190 lei. Analogul și muntele 220 lei Năruja i Nistoreștii i munțișoarile și muntoru, frunză, mai trecând 32 lei, și s'au lăsat pentru ostenele Sfinției Sale părintelui Șarban, umblând pentru noi, pentru judecata moșia a toată Vrancea.

210 lei. Analogul și muntele, 220 lei, sat Spineștii, secătură Văsuiu, li s'a venit Zboina și Dealu Secătura, frunză, din lac la vale, spre Fercitău, și li mai treci 10 lei, și li s'au lăsat pentru moșu Toader Țârdea, fiind și el prin judecată.

185 lei. Analog și muntele 180 lei, li s'au venit Păunești i Hăul, și li s'au venit mijlocul Cozii i Strungile, frunză.

185 lei. Analog și muntele 230 lei Bărsăștii, s'au venit muntele Giurgiu și frunză: mai trecându-le 45 lei, li s'au lăsat 22 lei tot pentru frunză, iar 22 lei se mai întoarce cui se va cădea.

74 lei. Analogu și banii muntelui 72 lei, sat Cozii, muntele Chetrile și Pișor Mesteacănului, frunză.

30 lei. Analogu și muntele 130 lei, Macradu și Galaciu, frunză, sat Tulnici.

198 lei. Analog și muntele, 210 lei, sat Negriștii, Pășelili i Chini, frunză, și li mai treci 12 lei, lăsându-se pentru ostenele lui Taftă, ci și el au fost în judecată pentru moșiile vrânceni.

120 lei. Analog și muntele Verdili, 160 lei, sat Voloșcanii i Cărlig, frunză, și le mai treci, se mai întoarce cui se va cădea 40 lei.

174 lei. Analog și muntele Capu Cozi de jos, 170 lei i s'au venit satului Vidra i Căliman și Ciutile pe $\frac{1}{2}$ frunză.

155 lei. Analog și muntele Mușă, 210 lei, sat Poeana, și li mai trece 60 lei, lăsându-se pentru frunză 35 lei, și are să mai întoarce cui se va cădea 25 lei.

185 lei. Analog și muntele 200 lei, Găurile, mai trecându-le 15 lei, și li s'au lăsat pentru frunza satului.

Acest izvod di munți s'au alcătuit și s'au împărțit munții când s'au adus carte domnească împreună cu carte de blestem și de la Preosfințit Mitropolit; s'au împăcat și satele cu pricina pentru munți, cât și pentru despărțirea hotarilor, ca se nu le mai rămăi niciun cuvânt asupra munților sau a hotarilor, se le facă vre-o măsură, ci se fie alcătuire precum s'au așezat întru acest izvod carele s'au iscălit, și vichili vrânceni, și noi răzăși toți ne-am iscălit în cartea ci s'au făcut de boerii rânduiți, de Vornic de Vrancea, Dumitrache Popandopolu, și dumnealui Gavrilă Avram, martor preot Toader Țârdea, Costandin Taftă.

Adeverim pentru toată Vrancea.

Comformu cu original ce se păstrează de subscrisul, Ioniță Șarban.

XIV.

Către 1820.

Insemnare pentru ce marfă am să-i răspund dum. fratiu-meu Dumitru Gheorghescu di oraș Râmnicu.

Anume: 300 bote mar[i] cu țâță.

300 bote meljoc cu țâță, împistrite.

300 bote čobănești cu țâță.

300 putinei.

300 șiștare.

300 cofe cu capac.

300 cofiți cu capac.

500 cofiți fără capac.

Pețu (*sic*) aceștii mărfi este lei 130 suta, bote mari și meljoc și putine.

65 suta și[ș]tare.

80 suta bote čobănești.

80 suta cofe cu capac.

40 suta cofiți cu capa[c].

30 suta cofiți fără capa[c].

XV.

.... Sat Nerej., cu care să margă împreună drept la Agiudu, unde acolo să află un[ul] din boeri starosti, de la care va lua ča mai adevărată povățuire; 829, Dichmv. 1.

Step. Stolc.

Stărostie.

Arătatelor sânni ce mergu spre încărcare țuhalilor ci i-au lăsat pe drum[ul] Sculenilor li să vor da fânul trebuincios la întoarcere, și să va lua adiverință d1 la Ioan Andrei mazil.

829, Dech. 5.

In lipsă: Neculai.

XVI.

Incredințăm noi cei mai ȝosu iscăliți cu această iscălitură a noastră la mână lui Ion sin Beteringhe ot Nerej că, avându Beterin[gh]e o čovărtă di locu și pe acē čovărtă avu numitu casă, dar din čovărtă încolo este moșiia noastră, adică a noastră a Hurjueștilor, și ne-am învoitu ca să-i mutămu casa pe locu lui Ion Beterin[gh]e în muhe di-asupra bordeiu lui Costantin Beteringhe. Dar noi, mutându-i casa și să va alege niscăi lemne răle, să le lepădăm ȝosu și să le puneam altele bune. Și pentru înnoire casii că o mutăm să rămăie acesută čovărtă... (*rupt*), dar di acum, din an 1834, Otovrie în cesprăzăce, și ca și păr la an 1835, Octv. 15, să fie casa gata, iar, nefiindu casa lui Beter[in]gh]e gata, să între în casa mē, adică a Tomi zăt Hurjui.

834, Octm. 15.

Eu Ion čobotar pasnicu faț[ă].

Eu Postolache Sta[n] faț[ă].

Eu Alisandru Cofăr faț[ă].

Eu Vornicelu Ionașcu Lupașcu faț[ă].

Eu Toader Badiu faț[ă].

Eu Ion Hurjui platnecu.

Eu Bucuru Hurjui plat[necu].

Eu Toma zātu Hurjui.

Luca (?) preot.

XVII.

Lei 606, pr. 24, adică șase sute de lei și douăzeci și patru dă pr. să am să ieau lui Dumitru nepoto-mieu dintr'o pagubă ce mă așunge partea dintr'o cum-părătoare de său dela Craiova; însă când mă voi îndeletnici; 839, Avgt. 1.

Marin lgf. ple[t]nic.

XVIII.

*Jos-iscălitul prin condeiul scriitorului încredințez cu acest zăpis al meu la mâna lui Ion Chiriac ot Spulber pentru ca să fie știut că i-am zălogit două fâlcii și jumătate loc casă, anume în Poienele Serii, ci se hotărăște cu frățâni-meu Ștefan Bără și Ilie și cu Gligore Stan din satul Nerejiu. Pe care loc l-am zălogit drept 264 lei, bani gata, și 60 de baniți păpușoiu, pe care i-am primit tot dreptu în mânele mele. Și moșia i-am pus-o zălog, ca s'o stăpânească până când i se va răspunde arătații bani împreună cu popășoiu, cu tot venitu ei. Și spre credință am rugat pe scriitoru de mi-au scris numele, și eu am pus degetu i pecetea satească; 1840, Dech. 28.

Eu Ion Bără ot Nerejiu am zălogit.

Eu vornic Macovei ciubotaru.

Eu pasnicu Toader Ursu, rugat, am scris.

Lei 42,20, adică patruzeci și doi lei și douăzeci parale, am mai primit dela numitul Chiriac tot asupra dijmei moșiei; 1841, Noemvrie 20.

Eu Ion Bără. Dascalul Neacșiu.

(Pecete din 1846.)

XIX.

Sat Neruja.

Facem cunos[cutu] cestetei priveghetorii pentru o pricină c'este între fâmeie lui Gligore Carșochii, că au (au) mersu la casa numetului mai sus, au avut 3 vace, 1na (*sic*) cu vețâl, 1na storpă, 1na de 2 anei și un gonitori, un bou, și, cădu am eșit din casa lui, am eșit cu o vacă cu vețâl și cu o gonitoare, și am făcut cu el o casă și o moară cu toate ale ei și 1 căldare de racheu și o părăche de feră de plug, și am rămas 48 de baniți de păpușoi, și m'eu dat și mîia 11 baniți din într'aceste baniți.

842, Mart. 1.

Și încă au lasat răposat[ul] din 6 boi să dă 2 boi de 3 unei fâmei; fičorii n'au urmat. Și rămănem a d-tale plecați.

Radu Dudu pasnecu adeverez.

Toma Lupașcu adeverez.

Vornicel Toader Roibu adeverez.

Și eu Ioan Bușilă, rugat findu, am scrisu cu zisa numiților mai sus.

(Pecete din 1840.)

Privi[ghi]tori de Vrance.

Pasnici și vornicel ot Neruju să cerceteze cu privighere acestui înscris și precum vor găsi de cuviință să raportuiască orice spre înaintea lucrare. 842, Iuli 19.

V. Post. Niagu.

XX.

Pentru o pușcă a lui Stoica Beteringhi ce s'au primit de la d. priv[ighetorul] de Vrance cu patul rupt și un șuriu lipsă, și eu am dat-o la fiia-său Pavăl, precum s'au primit și Dimitră Adreian, frate-meu.

842, Mart 8.

Eu Ștef. Șușă Vornic am dat pușca în mână lui Pavăl.

Eu Gheorghie Gheorghiu față.

Eu Mantacariu față.

XXI.

Trib. di Vrance.

Pasnicii ot Nereju să împliniască 14 lei pol di la Ion Hurtui ce esti dator cătră Ioan Andrei, iar, di av[e]ja a răspunde, să vii față.

V. Post. Niagu.

842, Iuli 8.

XXII.

Zapis.

Adecă eu cel mai gos iscălit dau adevărat și bunu încredințat zapis[ul] meu la mână nepotului Ioan sãn Toaderu. Știutu să fie că i-amu vândutu doo fâlci, adecă doo fâlci (*sic*), locu de cosire, bezi tufe, cu tocmală hotărâtă doă sute lei, adecă doo sute lei, și de spre Răsăritu să răzășăște cu Toaderu Stan și de spre Amez să hotărăște cu frate-meu Toaderu și de spre Apus să hotărăște cu frate-meu Alesandru și la vale merge pără în drumu frate-meu lui Toaderu. Și pentru încredințare urmeză a mē iscălitură.

1843, Dechevre 24.

Eu, poroșnecu Ionu Găman vânzătoriu, cu soția mē Măriuța vânzătoare, întărindu-să și cu peceti.

Eu Tănasiē Terățu am fostu față, sătean.

Eu Ion sãn Toaderu Stan față.

Eu Șarban sãn porsnic am scris.

Pecete: satul Narejul cu cotul Spulbere.

In sus: Țănutul Putna N. 1078, 1840¹⁾.

¹⁾ Găsim și o frumoasă pecete cu un chip de sfânt și: P. bs. st. Cotunul Spulborea, Ți. Putni, h. S. Nico[lae] 1843.

XXIII.

Dăm scris[ul] nostru la mână [lui] Stoica lui Beterenghi pentru că am primitu 24 lei, și de astăzi înnainte să nu mai fie supărat de bir, nici alte havalele. Pentru credință am adeverit cu pecetea... (*rupt*),

1845, Noem. 20.

Eu Ion a babi Flori.

Eu Ion Tărășilă.

Eu Toader Ursu.

(O iscălitură.)

XXIV.

Fine Dinule, Sănătate. Pentru datoria de bani ce am să iau de la dum[nea]ta lei dooăzeci și cinci, vei ști că, având eu o socoteală cu Ion Vădănoiu dintr'acel sat, au rămas ca acei bani să-i priimească numitul de la dum[nea]ta. Pe care negreșit să-i și răspunzi pomenitului, ca să mă văzu odată dăsfăcut. Și mai mult să nu aștepți a-ți mai scri, fiindcă țe-am mai scris odată și nicio urmare n'ai făcut. Apoi nu socotești că este rușine? De aceia îți zic de acum să nu mai rămăie ca să mai viie omul pă aici să mai supere.

Sânt al dumitali dă bine voritor:

Răducanul Vălcan.

1847, Avgt. 21. Satul Lopătari.

XXV.

Și pentru doi gonitori de boi ce i-a răspuns sânt de el cum[pă]raț, și o vacă este dată de pomană lui pentru mene și soțulu meu, să nu aibă nemene atingere de ele decât fii-meu.

1849, Mai 30.

Eu Vasălca am dat acestu înscris.

Dascăl... Andrei, rugat fiindu, am scris.

XXVI.

*Diată.

Adică eu, Mariuța, soția lui Tănase, fiică lui Bejulichă Ion, fiind la sfârșitul vieții mele, am lăsat la mâna feciorilor mei, anume Andrei, Neculai, Ion și Ioana și Maria Oprea, precum să fie știut că eu n'am ținut nimic din moșia părintească, fără numai frații mei, iar feciorii să-și caute cu frații mei, să-și ia partea din moșie ce se cuvine, — că eu am ținut o bucatică de moșie, mi-au dat-o tăta-meu Stan, ca la Neacșu, di pomană, iar nu de la părinți, că eu și..., de câte ori am zis, n'am sărit cu... Și ne-am lăsat și am vândut-o cu banii... câte ei știu.

1849, Avgust 2.

XXVII.

Adeverință.

192 lei, una sută nouăzeci și doi lei, în 76 sorocoveți și două carboave cursul naziului (*sic*), s'au priimit de la maziul Ioan Vădănoiu, bani a treptelor pe 6fertul 4-le; pentru care i s'au dat ačasta.

P. Savescu.

1850, Dechemv. 9.

6, șasă, lei rămășiță din acest 6fert, nu s'au priimit, precum și darea maziului Anghel Vălcu.

XXVIII.

* Zapis prin carele noi, obștia satului Năruja, dăm la mâna lui Toader Hăruca Vasile și Stan Hăruca cu frați lor, pentru ca să fie știut că, mai având noi o parte moșie frunză, pășune de dobitoace printre pocii (*sic*) și pogoanele noastre, care loc fiind stăpânit de către obștie pără acum, și findcă acest loc erea îmbrăcat cu rădăcini de pădure și mai se sfitirise de către unii și alți oameni străini ce nu are drept, am găsit cu toții de cuviință ca să aruncăm această parte pe fâlcii[le] și pogoanele noastre, ce am plătit fiișticare la toate cheltue-lile pe pământ, adică la Roznovanu, la Lipanu, la darea bozului (birului?), la scoaterea munților, la toate acestea, pe câte fâlcii, pogoane vine, am plătit analogul fonciei (?), pe așa plată, asemeni părți ce am avut, asemeni frunză și stârpuri, tot pe asemenea analog s'au aruncat, și au luat-o în stăpânire pe această parte, și această parte s'au analogisit tot pe asemenea. Unde de astăzi înainte s'au luat în stăpânire care pecum s'au cuvinit, și pominiților trei fâlcii în Căcărezoaia, loc pădure, alătura cu Bocânta (!) lor, pe lângă fugitură. O falcie unde se numește Mesteacănul, precum și 20 de prăjini în dosul Ză-balei, ce se megieșește cu Mihai Coroiu și Năstasia văduva. Pentru care la aceasta a noastră obștească sfățuire și aruncare s'au făcut din Todir Ursu cu câțiva zurbagii în număr de 7, și mergând am dat jalbă cinstitei starostii, unde îndată au orânduit un alt cirovnic, pe dumnealui Ștefan Ciocârlie. Unde, viind la fața locului și luând pricina în cercetare, după înfățışarea noastră, a ambelor părți, și a tablelor vechi de plăți, precum zice și așa dreapta analo-ghi[și]re, i s'au găsit de cuviință și să ia în stăpânire așa precum i s'au pornit după analogul plăței cheltuelilor urmate în vremurile trecute, după câte fâlcii pogoane au plătit fiișticare, fiind drept și chibzuit scopul obștesc. Așa dar și din partea dumnealui orânduit au făcut poruncă asupra câțiva locuitori oameni cu toată deplina știință, ca să lucreze și să se sfârșească aceasta, după cum s'au pornit, drept după analog. Care poruncă este la numitul Ursu. Iar, pe de altă parte, au făcut cunoscut lucrarea și cinstitei stărostii, și, sfâr-șindu-se lucrarea, li s'au cuvinit și numiților pomeniți ca să stăpânească cu pace în veci, atât și urmașii lor. Pentru pașnică și veșnică stăpânire s'au și întărit cu punerea numelor și degetelor și pecete sâtească. 1851, Dichemvrie 27.

Eu, Grigorie Țăranu, adiverez.

Eu Radu Sușu, adiverez.

(Alte paisprezece iscălituri).

Neagu Lazăr vornic, împreună cu toată obștia, adiverim pentru buna primire a obștei.

Am scris eu, Ioniță Șarban pocovnic.

Preotul Andrei Sușu, adiverez.

Preotul Lazăr Chi(chi)oru, adiverez.

Vasile Popa, adiverez.

XXIX.

Trib. de ocolu Vranča.

Cătră Mabăluian Andreiu.

Fiindcă, după porunca ci ță s'au scris pentru ca . . . Chira pe Manolachi Avram împreună și cu fumeia lui spre a să înfătoșa cu maică-sa pentru furare a niște bani, nici pără acum n'ai fost următor, și fiindcă jăluitoarea au stărut aița, di aceia ță să poruncești ca numaidicăt să-i aduci aița pi amândouă părțali, spre a să înfătoșa fără a faci mai multă întârziere.

M . . .

1852, Fevr. 6,

XXX.

lei păr.

40 lei la Ioniță Bursu.

10 lei la Gheorghe Mălacu.

50 lei.

Trib. din Vranča.

Cătră vornicu satului Nerej.

Ți să poruncește ca, dacă datoriia va fi neprihănită, acè arătată sus, să o împlinești întru îndestularia jăl[ui]t[o]r[ului] Ioan Andrei.

C. Nițu.

1857, Noemvrie 23.

XXXI.

Porumbu. Sat Nereju.

Cară boi.

7 cară căti în cinci cai, mocani.

1 » cu șasă cai.

2 » căti în patru cai.

10.

1 cară Bratu Baban Radeș.

1 » Ion Postolache Stan.

1 » Stoica Jughei (*sic?*).

1 » Toder Roibu.

1 » Nestor Spulber.

1 » Mihai Stan (?).

1 » Toder Puțoi.

1 » Ion Cărbunar.

- 1 cară Toder Bădiu.
- 1 » Sămion Căcă.
- 1 » Alecsandru Negru.
- 1 » Todenelă.
- 1 » Neculaiu Ungureni.
- 1 » Neculaiu Carbunar.
- 1 » Alecsandru Măcucă.
- 1 » Nestor Măcucă.
- 1 » Radu Caba cel mic.
- 1 » Crăcun Spulber.
- 1 » Mice lui Pavălu.
- 1 » Ioan a Tomulesăi.

Sat Hărăstău:

- 5 cară căti doi cai.
- 1 » cu patru cai.
- 6 » Ion Bălănuță.
- 1 » Dobrotă Oțele.
- 1 » Necula Căță.
- 1 » Dumitru Vatre.
- 1 » Savul Gălușanu.
- 1 » Gheorghe Anghelușă.
- 1 » Vasile Găină.

Sat Nestoriții:

- 7 sanii căte cu doi cai.
- 10 sanie cu patru cai.

8

- 1 sanie Radu Murgu.
- 1 » Stan Bătcă.
- 1 » Ion Ungureanu.
- 1 » Gavrilă Băra.
- 1 » Dumitrașcu.
- 1 » Costin Bărcan.
- 1 » Sandu Rebăga.
- 1 » Gheorghe Gogorițe.

12 sanii Năruja.

7 » Palten.

43, adică patruzeci și trei sanii, căte în 4 și în 21 (*sic*) cai, s'au dat pe mână lui Ion Andrei mază.

Berbeci, oi cu mei.

Izvodu di căte oi am cumpărat. 1855. Ghinar 8.

1 berbec Păvalu Terțu pasnicu.

1 » Ghiorghe Bulete.

1 » Ion Băra.

- 1 berbec Costandin Şchiopu.
 1 » Costantin Pelticu.
 1 » Ion sin Păvalu Terţu cel mic.
 1 » Toma sin dascalu Neacşu Dudu.
 2 » Mihu Negru.
 1 » Ion sin Ştefan Căjocariu.
 2 » Stan Avram.
 2 » Şarban sin preot Luca.
 1 » Tănăsie Tănăsie Terţu.
 1 » Gligore Dănică Lupaşcu.
 1 » Toma Lupaşcu.
 1 » Ion Albu.

XXXII.

Noi, josu iscăliţi, prin condeiu scriitorului dau adivărat şi bun încredinţat zapisul nostru la mână lui Ghiorghe Botezat. Ştiut să fie că nesiliţ, nici asu-priţ, ce di a noastră bună voe, i-am vândut o bucăţică di locu, silişte, alătore cu casa mè, în sămnile arătate, încep[ă]ndu-să hotar[ul] întâi di cireşu din malu şi merge asupra Răsăritului păr hotar[ul] lui Pavălu Betărinc, şi di acolo merge drept la drum[ul] mare di spre Tăma Lupaşcu şi apucă la Apusu, păra în nucu, şi din nucu mai merge în sus o prăj[in]ă şi să închee în tocmala hotarul 296 lei, la care bani i-am şi priimit în mâinile nostre diplin. Şi, cându am vândutu acesta, m'am întrebat toate neamurile mele şi fiçori mei şi ai mei răzăşi; şi nu s'au ivit niminea ca să o sprijinească: am vândut numitului di susu arătat.

856, Iule 26.

Eu, Comanu Frăsin, vânzător, dipreună cu soţia mè Alisandra. Şi am rugat şi pe vornicelu di au pusu pecete satului.

Eu vornicel Manolache, faţ[ă].
 Eu Macoveiu Čobotar, faţ[ă].
 Eu Toader Ursu pasnic, faţ[ă].
 Eu Stoica Ilenoiu, faţ[ă].
 Eu Costandin Beteringă, faţ[ă].
 Eu Toader Măndruţ, faţ[ă].
 Rugat findu di vânzători am [scris] şi iscălit: Preot Luca Gămanu.
 Şarban porăşnec.
 Eu Ion Tărăşelu pasnec, faţ[ă].

XXXIII.

Zapisu.

Ġosu-iscălit[ul] prin condeiu scriitorului dau zapisul meu la mână lui Ion Bătă: ştiut să fie că la nevoi, m'eu dat bani pe 100 cofi bez vechitură şi mă îndatorescu a i le tismalirisă¹⁾ la Ġoi Mare, dar, nefiindu marfa

¹⁾ Teslimarisi, presintă în vadea.

lu vadea, mă îndatorescu a i le plăti precum să vor vinde în târgu. Întărit cu pecete satului.

858, Ghinar 4.

Eu, Ștefan Beza, plat[nic].

Eu, vornicel Toader Roibu, faț[ă].

Preot Luca Găman am scris.

XXXIV.

Zapisu.

Gosu-iscălit prin condeiu scriitorului dăm al nostru zapisu la mână lui Ion Bătă. Știut să fie că la nevoia noastră ne-au dat 322 lei, 20 parale . . . , și noi ne îndatorim a-i face 323 băte în 2 cercuri și cu țiț[ă] și înpistrite în vadē de 3, adică acum la lăsatului di postul mare, și alta la Gōi Mari, alta la Innălțare Domnului. Dar, nefiindu marfa sus însămnată la vadelile sus arătate, ne îndatorim a i le plăti precum în târgu să vor vinde. 858, Ghinar 7. La care ne'm întărit și cu pecetea satului.

Eu Ion sin Stan cofăr, plat.

Eu Avram brat lui, plat.

Eu vornicel Toader Roibu, față.

Și am scris, preot Luca Găman.

XXXV.

Zapis.

Ġosu-iscălitul prin puneria degetului meu asupra iscălituri spre a fi știut că la nevoia ce am avut am luat de la d¹ jupân Neculaiu Faur bani în mână pentru paisprezăci baniț păpușioi, care păpușioi să-i dau d¹ la zăoa sfintei Boboteză fără mai multă zăbavă sau prelungire. Însă păpușioi să-i duc la bolnița di la Odobești. Pentru care dar că voi fi întocmai următor cu dania lor la vreme am dat acest înscris supt puneria degetului, încredințat și de dregătorul satului.

1858, Noemv. 17.

Eu Dumitru Caba, adeverez.

Eu Toader Roibu, chezeș.

Eu Ion Floroiu, paznic.

Eu Dinul Anton, paznic.

Eu Stoica Ilinoiu, vornic.

După cerere am scris, D. Lascar.

Pecete cu satul Nerujul, Țănutul Putna, No. 1072, 1826.

(Pe V^o;) N. 10. Zapis[ul] cel de Dumitru Caba, să-i dia 14 baniț păpușioi la Bobotiază. Satul Neruju.

XXXVI.

Sinet.

Gosu-iscălitu prin condeiu scriitorului adivărat sinet[ul] meu la mână fratelui meu Teodor Terțiu spre a fi știut că am tocmitu din moșia (?) dându-ne

din zăpis . . . danie o falcie şaizeci prăjin şi un[u] di dăo fălci, ca să fie (?), şi aceste le-m primitu în mânilor mele. La care eu mă îndatorescu a fi îngrijitor di dănselor, ale pastră păr cându le va cere numitul frate, şi atuncu să le răspunzu fără cuvânt. Şi di credinţă am rugat pe scriitor de m'eu scris numele, ş'am pus degit. 859, Septmvr. 1.

Eu Ionaşco Terţiu, am primit răspunzitor.

Eu Radu Tărziu, faţ[ă].

Eu vornicul . . . faţ[ă].

Şi am primitu un izvodu di datorie a frati-meu ce are a luò di pi la uni şi alţi bani somă, 104 lei, 25 parali . . .

XXXVII.

Zăpis.

Jos-iscălitu prin condeiu scriitorului dau adivărat zăpis[ul] meu la mână lui Ion Bătă. Ştiut să fie că la nevoia mē m'eu dat bani gata 25 lei, adică doozăci şi cinci lei, dar pentru aceşti bani di sus arătaş eu mă îndatorescu a-i face o sută di cofe, gumătate înpestrate şi gumătate albe, în vadē hotărâtă până la Ghenar acum viutor. Dar, nefiindu marfa la numita vadē, să o plătescu precum să vor vinde la faţa târgului. Şi di credinţă am rugat pre scriitor de au scris şi au pus dum[nea]lui şi pecete zisului (?).

859. Dichv. 7.

Tij au mai primitu bani.

Pe 50 di cofi asemenea înpistrite gumătate.

Eu Tănăsie Privinţu, plat[nic].

Pasnicu Ion Tărăţi (Tărţiu).

Vornicelu Antoni Ilinoi (?).

Şi am scris cu zisa cum . . . di faţă di aice, eu, Niţu.

XXXVIII.

Izvodu de cele ce am cheltuitu în 6 săptămăni di zili cu fiică-meă bătută di gineri-meu Ionaşcu Păstolachi, prin care să arată mai gos; 1862, Ghenar 10.

1 leu preotului la împărăşire.

1 leu pi o gumătate ocă rachiu.

9 lei am cheltuitu cu ducere la č. prefectură.

20 lei 5 litre di . . .

(restul neînţeles sau rupt.)

154 suma din urmă, adică una sută cinzăci şi patru lei am cheltuit.

Eu Ion Bătă.

(Şi adevărînţă către «judeţ. Nereju».)

XXXIX.

* Invoială.

Din hotarul Nereșul dispărându-si a patra parte locuitorilor din Spulberul, au intrat și câțiva delniți cuprinse de stăpânirea noastră, fiindcă la răscumpărarea Vrancei, afară de banii aruncați în 142 hotare, am mai dat osebit plată pentru acele delnițe. Ne-am învoit ca să ni se respecte delnițele vechi (*rupt*) la răscumpărarea Vrancei. Iar gardurile făcute în urmă, atât de noi, cât și de Spulbereni la locurile de islaz, să se desființeze pentru a rămâne pășune vitelor slobodă. Că și așa din vechimi cum a nu ne globi unul pe altul. Cum asemenea și suirea oilor în muntele Lapoșul. Gardurile însă să vor desființa la toamna viitoare spre a nu să strica curăturile ce au unii locuitori. Cu adăogire că muncile puse de inginer între acești dou hotară numelor (*sic*) fără nicio împedecare la stăpânirea moșii. Și nu va avea nimene cuvânt ca să caute a stăpâni după hotărîtură prin acele munci, ci numai după rostirea învoelii de față.

1862, Mai 11.

(Multe iscălituri.)

XL.

Inscrisă.

Eu sub-iscălitul fac știut prin acest că am priimit dela dl. Ion Bătă 124, una sută douzeci și patru lei, pentru ca să-i fac 62 putini mijloace (*sic*), pe care să am a li răspundi pâr la Sânta Marie Mică. Nefiind marfa la vadă, mă îndatoresc a-i răspundi banii pe putini, cum să vor vindi la târg.

862, Iunii 4.

Eu Ion Anton, platnic.

Membri { Toadir Roibu.
Toadir Ursu
Gheorghi Botezatu.

(Pecete din 1824.)

XLI.

Domnii Sali

Domn. subprefect di Vrancea.

862, Iunii 30.

Principatele Unite.

Membrii judeților

Spulberu și Nereju.

No. 113.

Domnule sub-prefectu,

Cu înapoere suplicii înregistrată la No. 275, vă supunem în cunoștință că, pășind în uniri spre cercetari la fața locului, am constatat următoarele. Jăluitoarea Mărica, soție răposatu Toader Stăruelă, de și să tângue cu pretecest că pentru furcă s'au întors la casa părâtului noapte, unde au suferit bătae, dară părâtul au întâmpinat cu dovezi că numita, cândă s'au fost dus

mai divremi, au fost laut furca, netăgăduind a arăta că au bătut-o, făcându-i lovituri de trii sau patru nueli, pă părerii că numita, viind în grădină la vremi di noapti, să nu fi avut scop de furtişag; cât însă pentru perdearea puştii cu parali, nu s'au putut constata, cum asemenea nici numita n'au dat dovezi că soţie părătului ar ū fi fost atunce noapte în petreciri cu ibovnicelu ei, ba mai vartos că părătul ari dovadă dila un neguţitor brăilean ce au mas la casa sa în acē noapte.

În urmare unor asămîne, să triimeti cu acest pe amândou părţili înpricinati la domv. ca să regulaţi de ci veţi socoti de cuviinţă.

Membrii judţ. Spulberu	{ Toader Păun. Costandin Neagu.
Membri judeţ. Nereju	{ Toadir Carşani. Toadir Roibu. Toadir Ursu, Gheorghii Botezatu.
Scr. P. Gheorghi.	

XLII.

D. Subpref[ect],

Cinci ani sânt de când şăd la tatăl meu Ion Bătă cu un băet al meu în etate de 9 ani. În postul Sinchetruului de cătră soţul meu Ionaş[u] Postolachi mi s'au zmomit băetu, pe care ţiindu-l 8 zile la Lapoş în paza unor vite, dar băetul îmi păza nişte oi, neavând cini le mai păzi, am fost silită de le-am dat la alţii. Pe lângă că le-am plătit paza, dar apoi mi s'au perdut şi 2 oi. Vă rogu se binevoiţi a regula se mi se plătescă atât zilele băetului, cât şi oile perdute.

866, Noemv. 15.

Ioana, fiica lui Ion Bătă.

D. D. subpref. de la Vrancea.

A D A U S¹⁾

I.

Dat-am ţudula măna lui Toder Căcărază precum am ū ales parte lui Toder Căcărază din moşi lui Spulbăr în podul de asupra, şasă prăjini în curmeziş, alături cu Danţăşu, până apa Zăbăli, dar în Săcătura din gos i s'au ales parte lui, 10 prăjini, dar 10 prăjini i s'au dat pentru că ar fi muncit m[a]i mult el ū di în vale până în zare muchi, tot din parte lu. E Toedel nemesnecu Spulbărŭ, e Răduţă mărtor, e Iomŭ Čucă, e Ion Cănpace, e Ştefan Spulbărŭ.

1786, Mai 3.

Şi am scris eu preotul Pavăl cu zisa lor.

Şi noi aceşti omeni am ū făcut ū din porunca dumisale vornicului de Vrance.

¹⁾ Lucrarea era în tipar când unul din membrii comisiunii, d. H. Stahl, mi-a încredinţat, cu alte piese care mi-au permis revederea după original, şi aceste documente suplimentare.

II.

Privighitorul ocolului Zebrăuțu. Către vornicii și pasnicii satelor de pe Zăbrăuțu.

Din povod poroncii cinstitei starostii cu No. 8086 vi să poroncești ca să fiți cu privighere întru aflaria și prinderia atât a unora Gheorghi și Toader Ungurianu, argați a dums. Iordachi Botescu din parte Valahii, cari la 22 spre 23 Iulii în lipsa stăpânului lor de acasă au spart un hiler de din dos casei, de unde luând 4 puște și o pălașcă cu două încărcături haliciuri, s'au făcut nevăzuți, cât și a altora de asăminea, pe care aflându-i după fiziognomia în dos însămnată, în sigură pază să-i trimetiți aicia. Căci, luându-să știință că au trecut prin satu vostru și voi nu ați avut îngrijăre de a-i prinde, apoi pe unii ca aceia vornici nu numai că să vor înfrâna cu bătai, dar și trimеși cu raport la stărostii ca niște neînțălegători celor ce li să poronesc. Iar de urmare să adiveriți, în dosul aceștiia, și cu pecețile sătești.

Petrache Pitar.

No. 2568.

1850, Ghenarie 2.

III.

Cinstitei privighetorii de oculul Brăeștului de la polătar (*sic*) satului Păoneștei, 1850, Octomvrie 6.

Raportu.

Arătăm stăpânirei dv. o pricină de tâlhărei den parte onei femei și anume Ilena lui Ion că... on frate al iai, anume Costache tot din sat Păoneștei, și, fiindu-că numitul Costache este burlac, și stându la sat noo pe moșiia Coțofăneștii, și s'au tocmit aică la on om den numetul sat ca să păzască vete mărunțale, și, tomendu-să într'un an, au slujăt numai o jumătate de an și au fujet de acolo și au venet în sat la noi, avându pe numeta Ilenă sor cu el, și avându narav[ul] tâlhărei, și mai dennainte, și s'au dus amândoi noapte la acel om, și au spartu o căsoi a omului și au luot ca tre zăce de ocă de până (*sic*) și vr'o 6 chete de cănepă și alte multe mărunțășuri, și pren-zându-i Chesar Vornecul, că eu am fostu bolnav, și i-au înches într'o căsoi, și au săpat căsoia pe de desuptu și au ișitu, și au șăzut fugar până acum, și acum a venit muiare acasă, că are casă, și înțeleg că i-ar fi dat vornicului nește ven de au potolit această tâlhărei, și eu, vrându să o trimet și vornecul atărnă să nu o trimetă. De aceasta înștiințaz stăpânire dv. să slobodă o cinstită poroncă ca să o tremet legată. 1850, Oct.

Petru sãn Andronache polețar.

Octov. 29.

Să i să răspundă ca numai decăt, prin agiutoriul și a vătafului de mazăli, cărue în osăbi să i să scrie, să-i trimită pe potlogari aice spre cuvenita lucrare, iar vornicului să i să facă luare aminte pentru amestecul său la asăminea

pricină, adăogindu-i-să că pe viitorime la pricinile de potlogării descoperite de polițar să nu-i mai facă poprire.

IV.

Mărturie.

Prin carele, noi gos iscăliți lăcuiitorii satului Prahuda, încredințăm cu acesta fiindcă pentru parte de munte ci avem a lua de la rășăși (*sic*) din sat Năruja, cari ni tragem din patru bătrâni, și curgătorii lor, anume Stan Adonii, Gligore Dochiu, Apost. Dochiu, Andreiu Dochiu, Ion Dochiu, Negul Păilar, Pavăl Păilar, Meriuță Brânzoiu, Negul Boacă, Gligore Boacă, Ion Crăste, cari acește să trag din bătrân Stroe, și Neculai Coroiu, Toader Coroiu, Micle Doicai, Gheorghii Vălcan, Anghil Vălcan, Toader Vălcan, Apost. Băra, Ștefan Flore, Radul Albănaș, Anghil Sângheorghii, Vălcan, Sarafin Vălcan, Tănasii Vălcan, cari aceștea să trag din bătrân Chiriță, iară Ion Sănmirg, Ștefănel, Tănasii Benit, Toader Lăbuțu, Draghii Lăbuțu, Lazăr Lăbuțu, Șarban..., Toader..., Macovei, Ion Săncrăstiu, Ștefan Săncrăstuiu, Cornilă Lăbuțu, Ianachii Crăstuiu, Stan Măriuță, Radul Tiva, cari aceștea să trag din bătrânul Dolica, iară din bătrân Crăstian să trag Ilii sãn Nastasii Tiba (de două ori), Stan sin Năstasii Tiba (de două ori), Ion Tiba, Vasile Tiba Ion Tiba, Gavrilă Tiba, Mihaiu Tiba, Gheorghită Tiba, Gheorghii Tiba, Stoica Bačul, Ion Bačul, Neculaiu Tiba, Petre Tiba, Măriuța Frățilă, Ion Frățilă, Toader Frățilă, Eni Frățilă, Ion Dobărdan, Vasile Mocan, Stan Mocan, Niță Mocan, Toader Panțiș, Ion Panțiș trag din Crăstian, pi cari acesta s'au încredințat cu pecete sătescă.

1853, Faur 25.

(Iscălituri și peceți.)

VERIFICAT
1987